

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Decano Sancti Hilarii, & sancti Petri & sancti Hilarij Subdecanis
Pictavensibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

Vide lib. 17.
epist. 118.

factum est taliter ab eodem denuntians habendum penitus pro infecto, ipsum, sicut caram habes gratiam divinam & nostram, perpetuo carceri facias mancipari, pane doloris & aqua angustiae sustentandum. De aliis vero qui, sicut asseris, suspecti habentur de crimine falsitatis, diligenter inquiras, & quos inveneris esse tales, punias appellatione remota secundum constitutionem à nobis editam ad falsiorum malitiam confutandam. Tu denique, frater Archiepiscopo, super te ipso &c. Datum Laterani xvi. Kal. Aprilis, pontificatus nostri anno decimodecimo.

VEGLENSI EPISCOPO.

Epist. 11.
De modo procuracionis episcopalis.

Cum olim causam quae inter te ex parte una & Clericos castri Musculi Veglensis dioecesis ex altera vertebatur super eo quod asserebas dictos Clericos te, quotiens ad ipsos accedis, extra portam castri debere cum processione recipere ac tam tuis quam sociorum equis annonam ministrare in domo & ipsos in pascuis custodire, emendaturos si eorum aliquem quoquo modo perdi contingeret, & tibi ac tuis, si ultra unum diem, in quo te debent integrè procurare, moram ibidem duxeris faciendam, usque ad diem quartum panem & vinum procuracionis nomine praebituros, asserens nihilominus eosdem tibi, sicut laicos potestatibus secularibus, ad banna teneri, & te à Spalato usque Venetias, cum illuc ire volueris, propriis debere sumptibus navigio deportare, Abbati de Melta & Plebano sanctae Mariae majoris Iadertinensis & Archidiacono Veglensi sub certa forma duxerimus committendam, idem, cognitis causae meritis, dictos Clericos ad praedicta omnia exolvenda tibi sententialiter condemnarunt, quorum sententia per venerabilem fratrem nostrum Episcopum & dilectum filium Archidiaconum Polenses auctoritate nostra postmodum extitit approbata. Verum ipsis Clericis ad sedem apostolicam provocantibus, & partium procuratoribus demum propter hoc in nostra praesentia constitutis, nos auditis quae fuerunt proposita per eosdem, venerabilibus fratribus nostris Traguriensi & Nonensi Episcopis & dilecto filio Abbati sancti Damiani Iadertinensis dioecesis dedisse recolimus in mandatis ut inquirentes super totius causae processu in litteris tunc directis ad ipsos plenius comprehenso diligentius veritatem, causam ipsam ad praesentiam nostram remitterent sufficienter instructam, praesigentes partibus ter-

minum competentem quo se nostro conspectui praesentarent sententiam recepturam. Cum igitur procuratores partium nuper ad nostram praesentiam accessissent, processum iudicum corundem ab eisdem procuratoribus nobis exhibitum per dilectum filium nostrum Petrum tituli sanctae Caeciliae Presbyterum Cardinalem examinari fecimus diligenter, & eodem per relationem Cardinalis ipsius plenius intellecto, sententiam à praefato Abbate de Melta & eius coniudicibus pro te latam de fratre nostro consilio duximus confirmandam. Nulli ergo &c. usque incursum. Datum Laterani xvi. Kal. Aprilis, pontificatus nostri anno decimosexto.

DECANO SANCTI HILARII,
& sancti Petri & sancti Hilarii
Subdecanis Pistoriensibus.

Inter cetera quae contingebant antiquis patribus in figuram, & ad doctrinam nostram Apostolo attestante sunt scripta, dux Israelitici populi Moyses in deserto pulchre praesentem statum Ecclesiae figuravit: qui cum nequaquam sufficeret universas eiusdem populi discutere quaestiones, ne solus inani consumptus labore deficeret, populo inutiliter expectante, viros providos & Deum timentes elegit, qui populi querimonias audientes, iudicaret tantummodo leviora, majora vero eius examini reservarent. Univerforum etenim conditor, qui omnia simul ab aeterno providit, sciens sacrosanctam Romanam Ecclesiam futuram caput omnium fidelium & magistram, eius pastorem, per quem populum suum ad repromissionis terram, eam videlicet in qua Propheta suam esse desiderat portionem, per huius mundi solitudinem properantem regere disponebat, iam tunc benignius instruere dignabatur, qualiter, [quia] conditionis humanae lex hominem simul in diversis locis existere aut ad loca remotiora transvolare subito non permittit, redimeret tarditatem, sua videlicet onera dispensando per alios, & quae per se ipsum non posset, per Legatos suos vel delegatos iudices exequendo; ut sic multis vocatis in partem sollicitudinis, penes eum plenitudo consisteret potestatis; & ne quis contra ejus potestatem temere aliquid attentaret, per poenam Core, Dathan, & Abiron, qui contra dictum Moysen, stimulantem invidia, calcaneum exerunt, liquidò praemonstravit qua damnatione vel interitu digni forent qui Romaniantilitis jurisdictionem praesumerent in-

Vide lib. 15.
epist. 186.

pedire. Hæc si Pictavenſis Epiſcopus diligenti & debita meditatione penſaret, nec diceret quòd in ſua vellet dioceſi Papa eſſe, nec delegatos à nobis iudices, quò minus commiſſa ſibi exequerentur negotia, immo nos verius in eiſdem temerè impediret. Sed ipſe dilecto filio Priori ſanctæ Radegundis Pictavenſis ad ea quæ ſibi exequenda commiſimus non ſolum objecit obſtaculum, ſed & pœnam inſiſxit, nobis in eo nihilominus injuriam inferendo. Sicut enim idem Prior lacrymabili nobis expoſuit queſtione, cum dictus Epiſcopus, qui olim ipſum diligere videbatur, tandem gravi concepto rancore ac odio contra eum pro eo quòd commiſſionibus ad ipſum & conjudices ſuos contra eundem Epiſcopum & ejus Clericos ſapius à ſede apoſtolica impetratis, mandatum noſtrum ſicut obedientiæ filius exequi procurabat, eum & ſuos latentibus machinationibus & inſidiis diutius oppreſſiſſet, demum quoniam idem Prior in cauſa quam dilectus filius magiſter Walterus familiaris noſter ſuper Eccleſia de Araon adverſus eundem habebat Epiſcopum, poſt ipſum multiplicem contumaciam, unâ cum collegis ſuis juxta formam apoſtolicæ mandati proceſſit, maniſeſto exarſit odio in eundem, & qui dolorem conceperat, iniquitatem peperit contra ipſum. Cum enim nepos ipſius Epiſcopi & Baillivi caſtri de Mirebello, terras ejusdem Prioris excoli nullatenus permittebat, quendam colonum ipſius capere præſumpſiſſent, Epiſcopus ad quem caſtri domini & nepotis correctio pertinebat, non ſolum ipſi ſatiſfactionem ſuper hoc non fecit aliquam exhiberi, verum etiam ſatellitibus dicti caſtri duos colonos ipſius carceri poſtmodum mancipantibus & bladum ejus portantibus per violentiam intra caſtrum, idem Epiſcopus omnia ſub diſſimulatione tranſiit, non attendens quòd non caret ſerapulo ſocietatis occultæ qui, cum poſſit, maniſeſto facinori negligit obviare. Vnde ſervientes ipſius Epiſcopi ex hujusmodi diſſimulatione audaciam aſſumentes, uvæ, etiam antequam ad maturitatem veniſſent, de ipſius vineis aſportavere non paucas; ac demum vindemiarum tempore, cum homines & Clerici ſæpedicti Prioris quod reſiduum fuerat colligere incepiſſent, ſatellites dicti caſtri extra vineas eicientes eoſdem, & quendam de Clericis ſuis verberatum atrociter veſte propria ſpoliantes, & graviter vulnerantes alium in ſacris ordinibus conſtitutum, uſque ad quingentas ſaumas uvarum, quæ in vineis remanſerant

antedictis, pro ſua voluntatis arbitrio aſportarunt. Cum autem his & aliis gravaminibus dicto Priori & ſuis nequiter irrogatis necdum ſatiatus eſſet animus Epiſcopi memorati, nec averſus furor ejus ab ipſo, ſed adhuc ad ejuſdem oppreſſionem manus ejus extenta, ſervientes illius paterinas domos ſæpedicti Prioris, quæ magni fuiſſe valoris & pretij memorantur, funditus everterunt, trabes & ligna cetera eorundem ad munitionem caſtri dicti Epiſcopi deferentes. Prior igitur tantis injuriis laceſſitus, coram eodem Epiſcopo de ſe ipſo fecit deponi querelam; qui quod in corde gerebat non valens diſſimulare vel nolens, ſibi placere reſpondit ſi ei damnuni accideret vel gravamen, & ut quod ore dicebat, opere demonſtraret, in nullo ſibi fecit ſatiſfieri de præmiſſis; quamquam damna eidem irrogata Priori ſummam trecentarum marcarum excedere aſſerantur, præter ea quæ ſui occasione hujusmodi per-tulerunt. Denique adeo inſolens effectus eſſe Epiſcopus dicitur ſæpedictus ut publicè prædicans quòd in epiſcopatu ſuo eſſe vult Epiſcopus atque Papa, & aſſerens quòd per iudices delegatos à nobis, quos Papæ judicellos appellat, in ſua dioceſi nihil fiet, Capellanus de Mirebello præſumpſerit inhibere ne obſervent ſententias quas delegati à nobis iudices protulerunt & præceperunt firmiter obſervari. Cujus præſumptionis exceſſum ſi quis diligentius curaverit intueri, gravem in eo cognoscet apoſtolicæ ſedis injuriam, & eorum nihilominus qui ei tanquam membra capiti ad hærentes, in Chriſto efficiuntur unum corpus, advertere poterit diſpendium & offenſam. Si enim delegatos à nobis iudices pro mandatorum executione noſtrorum tanto diſcrimini ſubjacere contigerit, quis commiſſiones noſtras recipere aut mandata exequi non timebit? Incircumſcriptibilis ſiquidem & immenſus, etſi cœlum impleat atque terram, & ſua divinitatis virtute penetret univerſa, ſpiritus tamen angelos ſuos facit, & ad explenda varia officia mittit illos, ſic miro ordine ipſorum miniſteria hominumque diſpenſans ut à quibus ſibi miniſtrantibus in cœlo ſemper aſſiſtatur, ab iis in terra vita fidelium muniat. Si ergo nos, quos humana conditio ſimul in diverſis locis corporaliter eſſe non patitur, hujusmodi naturæ defectum per angelos noſtros redimere nequiverimus, quomodo iudicium & juſtitiam & alia quæ ad ſummi Pontificis officium pertinent in gentibus longè poſitis faciemus? Non

AAaaa ij

Vide lib. 17.
epist. 228.

Cap. Error.
diſ. 83.

nostram igitur, sed apostolicae sedis, immo illius qui eandem in terris obtinere voluit principatum, persequentes injuriam, & praedicti Prioris & Clericorum ipsius damnis & gravaminibus, quae sustinuerunt non sine nostra injuria, condolentes, in omnes tam Clericos quam laicos qui eis praedicta gravamina intulerunt, quique ad hoc dederunt operam auxilio, consilio, vel mandato, excommunicationis sententiam, fratribus nostris nobis assistentibus, curavimus ore proprio promulgare, decernentes ut Clerici quos eandem ligat sententia, cujuscunque ordinis aut dignitatis existant, si post publicationem ipsius praesumpserint celebrare divina, hoc ipso in perpetuum ab omni officio & beneficio ecclesiastico sint privati, & tam ipsi quam laici praeterquam in supremae necessitatis articulo absolutionis beneficium nequeant obtinere, nisi ad sedem apostolicam venerint illud humiliter petitori; saltem per procuratores idoneos, si forte nequiverint per se ipsos. Quocirca discretioni vestrae per apostolica scripta praecipiendo mandamus quatenus dictam sententiam solemniter publicantes & praecipientes usque ad satisfactionem condignam firmiter observari, super damnis & injuriis Priori saepedicto & Clericis ejus illatis inquiratis sollicitè veritatem; & si dictum Episcopum in hoc inveneritis culpabilem extitisse, ipsum per censuram ecclesiasticam sublato appellationis obstaculo ad satisfactionem plenariam compellentes, eundem suspensum ad nostram praesentiam transmittatis. Quod si forsan per se vel suos, de quorum potentia gloriatur, praesumpserit impedire quod minus id probare valeat dictus Prior, vos, cum ipsum propter frequentes variosque clamores qui de illo ad aures nostras super hujusmodi excessibus ascenderunt, suspectum & incredibilem habeamus, purgationem super iis cum quinta manu Episcoporum indicatis eidem; ipsum nihilominus, si forsan in ea defecerit, suspensum ad sedem apostolicam transmissuri. Quia verò idem Episcopus persecutor saepedicti Prioris & Clericorum suorum asseritur manifestus, volumus & mandamus ut quotiens ab eodem fueritis requisiti, Episcopum memoratum & suos ab ipsius & Clericorum suorum molestatione indebita, monitione praemissa, per censuram ecclesiasticam appellatione remota, veritate cognita, compescatis. Taliter autem super praemisissis omnibus apostolicum studeatis adimplere manda-

tum, postpositis gratia, odio, & timore, quòd de negligentia redargui non possitis, sed potius de diligentia commendari. Testes autem &c. Quòd si non omnes &c. duo vestrum &c. Datum Laterani x. Kal. Aprilis, pontificatus nostri anno sextodecimo.

P R I O R I S A N C T A E
Radegundis Pictavenfis.

Cum olim ab M. quondam praedeceffore tuo fuisses coram bonae memoriae Wilhelmo Burdegalsi Archiepiscopo publice impetratus super eo quòd dictus Prior assererat te canonicam ipsius Ecclesiae fuisset per simoniacam pravitatem adeptum, ipso in probatione deficiente omnino, ac te, secundum quod injunctum tibi extiterat, canonicè te purgante, ab impetitione illius fuisti sententialiter absolutus, sicut ipsius Archiepiscopi litterae nobis exhibitae protestantur. Porro cum ejusdem Ecclesiae prioratum fuisses postmodum assecutus & diu pacificè possedisses, magister P. de Chistre asserens quòd prioratum ipsum obtinueras mediante vitio simoniae, te super hoc coram Abbate Novi monasterij Pictavenfis & conjudicibus suis delegatis à sede apostolica impetivit. Sed cum idem magister post multas dilaciones ipsi ad id probandum indultas fidem non posset facere de objectis, ac tu ad mandatum iudicum eorundem canonicè te purgasses, praefati iudices te ab ejusdem accusatione ac impetitione magistri sententialiter absolvent: quorum processum diligenter inspectum duximus confirmandum, sicut ex nostris apparet litteris manifestè. Postmodum vero cum bonae memoriae Octavianus Ostiensis Episcopus legationis officium exerceret in partibus Gallicanis, D. & P. Canonici Ecclesiae supradictae te super hoc in praesentia ejusdem Episcopi accusarunt. Coram quo cum lis fuisset legitime contestata, & tibi objecta minimè probarentur, idem Episcopus, cognito quòd à praedictis iudicibus sententialiter, ut praemissum est, fueras absolutus, & processum ipsorum à nobis obtinueras confirmari, omnibus ferè Canonicis ipsius Ecclesiae tuam protestantibus innocentiam & alias tibi laudabile testimonium perhibentibus, te ab impetitione hujusmodi auctoritate qua fungebatur absolvit, accusatoribus perpetuum super iis silentium imponendo; sicut in ejus litteris perspeximus contineri. Nuper verò Hugo de sancto Maxentio, W. de sancto Benedicto, & W. Barrilers

Epist. 11.
Eum foras
sua causa

Epist. 11.
Ne bene
dicitur ei
sua officio
ut bene